

การพัฒนาารูปแบบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการยกระดับการศึกษา
ของโรงเรียนเทศบาล 1 บุรีราษฎร์ธรณวิทยา

Development of Community Participatory Management Model for
Educational Upgrading of Municipal School 1 Buriratdarunwittaya

ปรีชา แก้ววิเชียร¹

Preecha Kaewwichien¹

โรงเรียนเทศบาล 1 บุรีราษฎร์ธรณวิทยา¹

Municipal School 1 Buriratdarunwittaya¹

Corresponding Author, Email: Preecha769dd@gmail.com¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชน 2) ออกแบบและพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชน 3) ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชน และ 4) ประเมินความพึงพอใจและปรับปรุงแก้ไขการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการยกระดับการศึกษา โดยมีกลุ่มตัวอย่าง 120 คน สุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ แบบสอบถาม และแบบประเมินความพึงพอใจ และการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ทดสอบที่แบบไม่อิสระ และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย พบว่า

1. โรงเรียนได้จัดให้มีการสร้างความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา ยังไม่พร้อมรอยชัดเจนด้านเอกสารหลักฐานและการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง อีกทั้งชุมชนยังขาดความตระหนักในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อม
2. รูปแบบและวิธีการที่พัฒนาขึ้นมีชื่อว่า PARM Model ที่นำไปดำเนินการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ปรากฏว่า มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้
3. ได้มีการนำรูปแบบการประชุมปรึกษาหารือไปใช้ในการดำเนินงานให้แก่ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และนักเรียน ผลการทดลองใช้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$) ผลการพัฒนาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$) และผลการเปรียบเทียบการทดลองก่อน - หลังการพัฒนา ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน และนักเรียนมีความพึงพอใจ โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$)

คำสำคัญ: การพัฒนารูปแบบ, การมีส่วนร่วมของชุมชน, การยกระดับการศึกษา

Abstract

The purposes of the research were 1) to study the foundation information on Development of Community Participatory Management Model 2) to design and develop a Model and Method of Participation for the Community 3) to try the pattern on of a Development Model of Participation for the Community and 4) to evaluate the satisfaction and improve the Development of Model and Method Participation for the Community. The sampling group were 120 people, selected by simple random sampling. The research tools were questionnaire, satisfaction form and interview. The statistic used percentage, mean and standard deviation, pair t-test and content analysis.

The results of the research were as follows:

1. The school organized the co-operation in educational development with community. From the result, the researcher didn't actually find any important evidences from a trial, any documents or interview from whom it may concerned. Moreover, the community lacked of the realization directly or indirectly in participation in educational management.

2. The model and the developed method called PARM Model. Under the operation of this model to community's participation in educational management, found that the model was appropriate and possible.

3. The result of trial was high level ($\bar{X} = 4.23$). The result of the development was at high level ($\bar{X} = 4.27$) and the result of the comparison pre-post trial was not different significantly at .05

4. The assessment of satisfaction and model improvement, the researcher operated Model and Development of Community Participatory

Management Model for Educational Upgrading of Municipal School 1 “Buriratdarunwittaya”. The result of overall satisfaction of teachers, basic education commissions and students was at high level ($\bar{X} = 4.09$)

Keywords: Development, Community Participatory Management, Educational Upgrading

บทนำ

บทบาทหน้าที่และการมีส่วนร่วมในการบริหารงานในสถานศึกษาของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกันย่อมมีบทบาทและหน้าที่แตกต่างกันไป โดยมีงานวิจัยหลายชิ้นที่สนับสนุนข้อสันนิษฐานนี้ วันชัย อารีราษฎร์ (2550 : 105-122) วิจัยเรื่อง การดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีระดับการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่รายด้านอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน และผลการเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระหว่างสถานศึกษาขนาดเล็กและสถานศึกษาขนาดใหญ่พบว่าพบว่ามีแตกต่างกัน ในส่วนข้อเสนอแนะแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานคือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรมีส่วนร่วมพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน วางแผนและเสนอขอเพิ่ม อัตรากำลังครูและส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษา เสนอแนะและตรวจสอบผลการจ่าย งบประมาณของสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งมีส่วนร่วมระดมทรัพยากรและการ ลงทุนเพื่อการศึกษาจากทุกภาคส่วนอย่างจริงจัง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัชวาล ศิริ กุล (2551 : 117-121) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน กระบวนการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า การมีบทบาทของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานและขนาดของสถานศึกษาส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของ สถานศึกษา

สถานศึกษาเป็นหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้บรรลุ จุดมุ่งหมายของการปฏิรูปการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จึงกำหนดให้มีคณะกรรมการซึ่งเป็นองค์คณะบุคคล ทำหน้าที่ กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาให้เป็นไปตามนโยบาย มาตรฐานในการ

บริหารจัดการทางการศึกษา ทั้งนี้ การดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จได้นั้น สถานศึกษา และคณะกรรมการต้องเข้าใจบทบาทหน้าที่ของกันและกันควรมีรูปแบบวิธีการทำงานที่ประสานสอดคล้องกัน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาการศึกษาให้บรรลุผลตามที่ร่วมกัน กำหนดขึ้น จึงได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการส่งเสริมความเข้มแข็งในชุมชน และสร้างความสัมพันธ์กับสถาบันอื่น ๆ ในชุมชนและท้องถิ่นไว้ดังนี้คือ ให้ความเห็นข้อเสนอแนะ และให้คำปรึกษาในการส่งเสริมความเข้มแข็งในชุมชน และสร้างความสัมพันธ์กับสถาบันอื่น ๆ ในชุมชนและท้องถิ่น (สำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2547 : 16)

โรงเรียนเทศบาล 1 “บุรีราษฎร์ดรุณวิทยา” สังกัดเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ เปิดเรียนเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2466 ได้เปิดทำการสอนในระดับชั้น ปฐมวัยถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ปัจจุบันมีบุคลากร จำนวน 80 คน รวมทั้งผู้บริหาร และมีนักเรียน จำนวน 2,552 คน จากผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบที่ 3 พ.ศ. 2554 – 2558 มาตรฐานที่ต้องได้รับการพัฒนาในด้านคุณภาพผู้เรียนได้แก่ ความสามารถในการคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ผลสัมฤทธิ์ตามหลักสูตร การใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการเรียนรู้และเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ด้านผู้บริหารได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียน การบริหารจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในด้านครูผู้สอน ได้แก่ ความสามารถของครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเช่นเดียวกัน จากผลการประเมินภายนอก รอบ 3 นำไปสู่แนวโน้มของการประเมิน รอบ 4 ในส่วนของสถานศึกษา ก็จะต้องมีการกำหนด ยุทธศาสตร์เป้าหมาย ความต้องการและงบประมาณให้สอดคล้องกับนโยบายของประเทศ นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดและงบประมาณที่ได้รับ โดยจะต้องมีการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพและมีการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพ และท้ายสุด คือ สมศ. ทำหน้าที่ในการพัฒนาระบบ มาตรฐานและเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกในรอบที่สี่ (พ.ศ. 2559 – 2563) ที่เชื่อมโยงและสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 – 2561) กฎกระทรวงว่าด้วยการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 การดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกที่เชื่อมโยงกับการประกันคุณภาพภายในอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้ได้ผลประเมินที่ถูกต้องและนำผลประเมินไปสู่การกำหนดนโยบายด้าน การศึกษาของรัฐบาลที่ต้องการเร่งรัดการลงทุนด้านการศึกษาและ การเรียนรู้อย่าง บูรณาการในทุกระดับการศึกษาและในชุมชน โดยใช้พื้นที่และโรงเรียนเป็นฐานในการบูรณาการทุกมิติ และยึดเกณฑ์การประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษาเป็นหลักในการยกระดับคุณภาพโรงเรียน ที่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน รวมทั้ง เสริมสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตในชุมชนโดยเชื่อมโยงบทบาท

สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษาและสถาบันทางศาสนา และจากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาพบว่า ปัญหาและจุดอ่อนในการจัดการศึกษาหลายด้าน และด้านที่ต้องมีการปรับปรุงและแก้ไขโดยรีบด่วนเพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน คือ ชุมชนยังขาดความตระหนักในการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดกิจกรรมและการจัดการศึกษา โดยชุมชนขาดความตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตนเองในการเข้ามามีส่วนร่วมเท่าที่ควร โดยเฉพาะในด้านการเป็นองค์คณะบุคคลที่จะทำหน้าที่เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้เกิดความร่วมมือที่ดีต่อกัน และจากการประเมินตนเองของโรงเรียน พบว่าด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์ และความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐและเอกชน ในการจัดการและพัฒนาศึกษา อยู่ในเกณฑ์คุณภาพระดับพอใช้ ถึงแม้ว่าชุมชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา แต่ก็อยู่ในระดับค่อนข้างน้อย และยังมีส่วนร่วมในการสนับสนุนส่งเสริมการเรียนรู้ด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ เช่น ห้องคอมพิวเตอร์ เป็นต้นและได้พบปัญหาอีกว่า โรงเรียนได้จัดให้มีการสร้างความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาศึกษา ยังไม่พร่องรอยชัดเจนด้านเอกสารหลักฐานและการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องอีกทั้งชุมชน ยังขาดความตระหนักในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยทางตรงยังขาดความตระหนักในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในลักษณะต่าง ๆ เช่น การบริจาคทรัพย์สินสำหรับปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ของนักเรียน และอื่น ๆ ที่มีส่วนในการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนขาดความตระหนักในการมีส่วนร่วมทางตรง เช่น การเป็นวิทยากรให้การอบรมการให้ความร่วมมือในการศึกษาดูงานจากแหล่งเรียนรู้ภายในท้องถิ่นที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ ในการร่วมจัดการศึกษาให้แก่โรงเรียน เป็นต้น

จากสภาพปัจจุบันปัญหาดังกล่าว ผู้ศึกษาในฐานะผู้อำนวยการสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา และมองเห็นความสำคัญของการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่จะต้องมีการดำเนินการเพื่อให้ชุมชนได้เกิดความตระหนักในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาร่วมกันของโรงเรียนกับชุมชนจึงได้ดำเนินการศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการยกระดับการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล 1 “บุรฉัตรราษฎร์รุดรวิทยา” เพื่อนำข้อสารสนเทศที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไข เพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการประเมินครั้งนี้ จำนวน 150 คน ได้แก่

1.1.1 ครู จำนวน 15 คน

1.1.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน

1.1.3 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 120 คน (โรงเรียนเทศบาล 1 “บุรีราษฎร์ตรุณวิทยา” 2560)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินครั้งนี้ จำนวน 120 คน ได้แก่

1.2.1 ครู จำนวน 14 คน

1.2.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 14 คน

1.2.3 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 92 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการเปิดตารางเครซีแอนด์มอร์แกน (Krejcie and Morgan 1970 : 608 ; อ้างถึงใน มาเรียม นิลพันธุ์. 2554 : 120) สุ่มโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

2. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ประสิทธิภาพของรูปแบบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการยกระดับการศึกษาและความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการยกระดับการศึกษา

3. ขอบเขตด้านเนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัย ครั้งนี้ เป็นการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการยกระดับการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล 1 “บุรีราษฎร์ตรุณวิทยา” ในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชน 4 ด้าน ได้แก่

3.1 ด้านวิชาการ

3.2 ด้านงบประมาณ

3.3 ด้านบริหารงานบุคคล

3.4 ด้านบริหารทั่วไป

4. ขอบเขตด้านพื้นที่ในการวิจัย ของโรงเรียนเทศบาล 1 “บุรีราษฎร์ตรุณวิทยา”

5. ขอบเขตด้านระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ในปีการศึกษา 2560

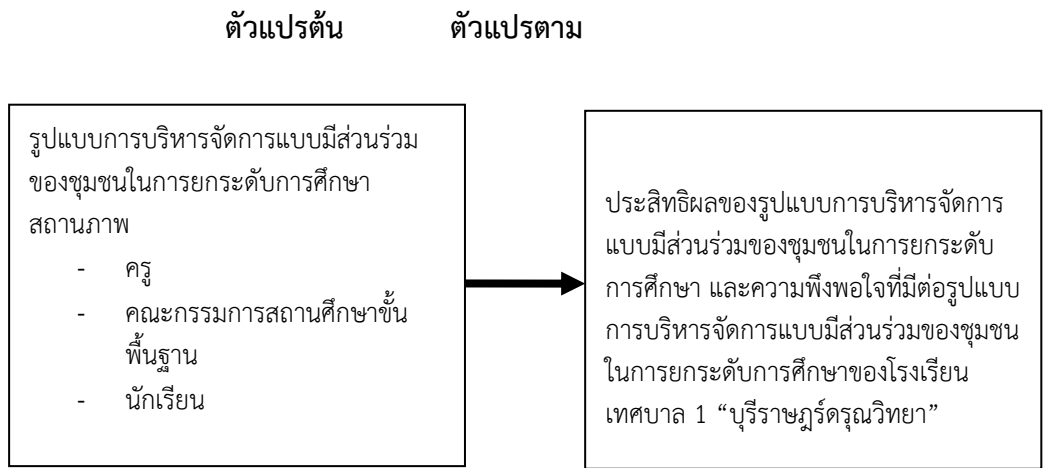
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นข้อเสนอแนะแก่ผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาปรับปรุงและเพิ่มศักยภาพของชุมชนในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ให้มีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลในการบริหารการศึกษามากยิ่งขึ้น
2. ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งใช้เพื่อปรับนโยบายในเรื่องดังกล่าวในระดับของโรงเรียนเทศบาล 1 “บุรีราษฎร์ตรุณวิทยา”
3. ได้แนวทางสำหรับนำไปใช้ปรับปรุงในการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
4. ชุมชนและโรงเรียนได้เกิดความเข้าใจในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันอันจะส่งผลให้นักเรียนได้รับ การเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่ชุมชนให้การสนับสนุนในด้านวัสดุอุปกรณ์มากยิ่งขึ้น
5. เป็นแนวทางในการดำเนินงานสำหรับผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ชุมชนและบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง นำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชนกับโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการยกระดับการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล 1 “บุรีราษฎร์ตรุณวิทยา”
2. ออกแบบและพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการยกระดับการศึกษา
3. ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการยกระดับการศึกษา
4. เพื่อประเมินความพึงพอใจและปรับปรุงแก้ไขการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการยกระดับการศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภูมิที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการยกระดับการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล 1 “บุรีราษฎร์ดรุณวิทยา” เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยมี ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และนักเรียนของโรงเรียนเทศบาล 1 “บุรีราษฎร์ดรุณวิทยา” ปีการศึกษา 2560 เป็นหน่วยการวิเคราะห์ (Unit of Analysis) เป็นขั้นตอนในการวิจัยตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 120 คน ได้แก่ ครู จำนวน 14 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน และและนักเรียน 92 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ได้จากการเปิดตารางเครจซี่แอนด์มอร์แกน (Krejcie and Morgan)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการยกระดับการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล 1 “บุรีราษฎร์ดรุณวิทยา” และการสนทนากลุ่ม

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ทดสอบที่แบบไม่อิสระ และ การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา

ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการยกระดับการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล 1 “บุรีราษฎร์ดรุณวิทยา” ปรากฏว่าโรงเรียนได้จัดให้มีการสร้าง ความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา ยังไม่พบร่องรอยชัดเจนด้านเอกสารหลักฐานและการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง อีกทั้งชุมชนยังขาดความตระหนักในการเข้ามามีส่วนร่วมในการ จัดการศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อม ควรมีการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาต่อไป

ตอนที่ 2 การออกแบบและและพัฒนารูปแบบวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา

ผลการออกแบบและพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการยกระดับการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล 1 “บุรีราษฎร์ดรุณวิทยา”

รูปแบบและวิธีการที่พัฒนาขึ้นมีชื่อว่า PARM Model นำไปดำเนินการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ปรากฏว่า มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้

ตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการยกระดับการศึกษา

ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการยกระดับการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล 1 “บุรีราษฎร์ดรุณวิทยา” ได้มีการนำรูปแบบการ ประชุมปรึกษาหารือไปใช้ในการดำเนินงานให้แก่ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และนักเรียน ผลการทดลองใช้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$) ผลการพัฒนาอยู่ในระดับมาก (4.27) และผลการเปรียบเทียบการทดลองก่อน - หลังการพัฒนา ไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 4 การประเมินความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของ ชุมชนใน การยกระดับการศึกษา

ผลการประเมินความพึงพอใจและปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการยกระดับการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล 1 “บุรีราษฎร์ดรุณวิทยา” ปรากฏว่า ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และนักเรียนมีความพึงพอใจโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$)

สรุปผล

1. ผลจากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวกับนโยบายการศึกษา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป้าหมายการจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วม ตามแนวคิด ทฤษฎี สารระสำคัญ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ด้วยการศึกษาวิเคราะห์เอกสาร ตำรา งานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการประชุมระดมความคิดกับครูกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับสภาพปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา โดยมีการสอบถามและสรุปปัญหาเพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาในโรงเรียนเทศบาล 1 “บุรีราษฎร์ดรุณวิทยา” พบว่า ปัญหาและจุดอ่อนในการจัดการศึกษาหลายด้าน และด้านที่ต้องมีการปรับปรุงและแก้ไขโดยรีบด่วนเพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชนคือ ชุมชนยังขาดความตระหนักในการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดกิจกรรมและการจัดการศึกษา โดยชุมชนขาดความตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตนเองในการเข้ามามีส่วนร่วมเท่าที่ควรในด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป โดยเฉพาะในด้านการเป็นองค์คณะบุคคลที่จะทำหน้าที่เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้เกิดความร่วมมือที่ดีต่อกัน

2. ผลจากการออกแบบและพัฒนาเครื่องมือการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาได้รูปแบบการจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมที่ผู้วิจัยใช้ชื่อเรียกว่า “ PARM Model” ซึ่งได้พัฒนาตามหลักการ และแนวคิด การออกแบบรูปแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) และแนวคิดทฤษฎีรูปแบบของ นักการศึกษา นักจิตวิทยาและนักวิชาการ (ธิดา ภูประทาน 2542 : 13) โดยรูปแบบการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบ คือ หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการจัดการเรียนรู้ สารความรู้และทักษะในการปฏิบัติงาน สิ่งส่งเสริม การเรียนรู้ หลักการตอบสนองและสิ่งสนับสนุน โดยมีส่วนประกอบดังนี้ P = การวางแผน A = การปฏิบัติ R = การสะท้อนผล และ M = การจัดการ ปรากฏว่า มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ของรูปแบบนี้

3. การทดลองใช้รูปแบบและวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล 1 “บุรีราษฎร์ดรุณวิทยา” ได้มีการนำรูปแบบการประชุมปรึกษาหารือไปใช้ในการดำเนินงานให้แก่ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และนักเรียน ผลการทดลองใช้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$) ผลการพัฒนา ($\bar{X} = 4.27$) และผลการเปรียบเทียบการทดลองก่อน-หลังการพัฒนา ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. การประเมินความพึงพอใจและปรับปรุงแก้ไขรูปแบบใช้รูปแบบและวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล 1 “บุรีราษฎร์ดรุณวิทยา” ปรากฏว่า ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และนักเรียนมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$)

อภิปรายผล

1. ผลจากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวกับนโยบายการศึกษา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป้าหมายการจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วม ตามแนวคิด ทฤษฎี สาระสำคัญ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ด้วยการศึกษาวิเคราะห์เอกสาร ตำรา งานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการประชุมระดมความคิดกับครูกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับสภาพปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา โดยมีการสอบถามและสรุปปัญหาเพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาในโรงเรียนเทศบาล 1 “บุรีราษฎร์ดรุณวิทยา” พบว่า ปัญหาและจุดอ่อนในการจัดการศึกษาหลายด้าน และด้านที่ต้องมีการปรับปรุงและแก้ไขโดยรีบด่วนเพื่อให้เกิดความเข้าใจ อันดีต่อกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชนคือ ชุมชนยังขาดความตระหนักในการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดกิจกรรมและการจัดการศึกษา โดยชุมชนขาดความตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตนเองในการเข้ามามีส่วนร่วมเท่าที่ควรในด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป โดยเฉพาะในด้านการเป็นองค์คณะบุคคลที่จะทำหน้าที่เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้เกิดความร่วมมือที่ดีต่อกัน ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า ชุมชนยังขาดความเข้าใจในบทบาทของการมีส่วนร่วมในโรงเรียน จึงทำให้มีปัญหาและจุดอ่อนที่ควรพัฒนา ซึ่งไม่สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มุ่งหวังให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน ขณะเดียวกันก็ต้องทำงานร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูโดยตระหนักถึงความเป็นเจ้าของร่วมกัน (ชัชวาล ศิริกุล. 2551: 2-3)

2. รูปแบบและวิธีการมีส่วนร่วมที่พัฒนาขึ้นมีชื่อเรียกว่า “PARM Model” ประกอบด้วย 1) P – Plan = การวางแผน 2) A – Action = การลงมือปฏิบัติ 3) R – Reflection = การสะท้อนผล 4) M – Management = การจัดการ มีองค์ประกอบ คือ หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการมีส่วนร่วม สิ่งส่งเสริมการมีส่วนร่วม และ สิ่ง

สนับสนุน ได้แก่ การจัดเตรียมอุปกรณ์ให้เพียงพอกับการดำเนินการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ผลตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของรูปแบบการเรียนการสอน มีค่าระหว่าง 0.67-1.00 ซึ่งได้นำไปศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบและวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ของโรงเรียนเทศบาล 1 “บุรุษราษฎร์ธรณวิทยา” ที่สามารถนำไปทดลองจัดการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาได้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากรูปแบบและวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จตามบทบาทหน้าที่ของชุมชนที่มีต่อสถานศึกษาได้พัฒนาขึ้นอย่างเป็นระบบ และตามหลักการของทฤษฎีการมีส่วนร่วมของชุมชน มีการดำเนินการตามขั้นตอนของวิธีการเชิงระบบโดยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับนโยบายแผนการศึกษาแห่งชาติ ทักษะการปฏิบัติงานของการมีส่วนร่วมของชุมชนและทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสำหรับการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาคั้งนี้ ซึ่งเป็นการวิจัยและการพัฒนา (Research and Development) เพื่อให้ได้รูปแบบการมีส่วนร่วมที่เหมาะสมและเป็นไปได้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันเพื่อนำไปแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล 1 “บุรุษราษฎร์ธรณวิทยา” สอดคล้องแนวคิดของ อมรวิรัช นาคทรพรพ (2541 : 70-71) ได้กล่าวถึงกระบวนการทัศน์ใหม่ของการพัฒนาด้วยความเข้มแข็งทางภูมิปัญญา คือ หัวใจสำคัญอยู่ที่ชุมชนท้องถิ่นทั่วไป ไม่ว่าจะชุมชนนั้นจะพึ่งพิงภาคเกษตรดั้งเดิม หรือเป็นส่วนหนึ่งของภาคเกษตรอุตสาหกรรมสมัยใหม่ หรือเป็นส่วนหนึ่งของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว สิ่งที่ต้องร่วมกันไม่ว่าชุมชนในลักษณะใด คือ ความเข้มแข็งทางภูมิปัญญาเพราะภูมิปัญญาเท่านั้น ที่จะช่วยให้ชุมชนเกษตรปรับตัว และมีชีวิตในท้องถิ่นชนบทที่สุขสงบ อย่างยั่งยืน กลมกลืน และเป็นมิตรกับธรรมชาติ และสภาพแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้น จึงเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้ประสิทธิภาพของรูปแบบการมีส่วนร่วมตามทฤษฎีการมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ารูปแบบการมีส่วนร่วมที่ได้สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบ ตามหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญด้านรูปแบบการเรียนการสอน เท่ากับ 0.67-1.00 ซึ่งมีความสอดคล้องกัน และมีการปรับปรุงแก้ไขจนสมบูรณ์ ทำให้รูปแบบการมีส่วนร่วมมีความเหมาะสมในการนำไปใช้แก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนได้ ทำให้การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาเกิดประสิทธิภาพได้ ซึ่งรูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนนี้เป็นการแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนได้เป็นอย่างดี ทำให้ชุมชนได้เข้าใจบทบาทของตนเองในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น ซึ่งการออกแบบระบบ การเรียนการสอนควรมีองค์ประกอบ และการประเมินที่เหมาะสมเพื่อตัดสินว่าการเรียนรู้ประสบความสำเร็จตามที่ตั้งจุดมุ่งหมายไว้หรือไม่ สำหรับรุจโรจน์ แก้วอุไร (2543 : 10) กล่าวว่า การออกแบบโดย

ใช้วิธีการเชิงระบบ ได้แก่ การจัดองค์ประกอบของการเรียนการสอนด้านตัวป้อน กระบวนการ กลไกควบคุมและผลผลิตให้สมบูรณ์ และ มีความสัมพันธ์ส่งเสริมกันอย่าง เป็นระเบียบเพื่อช่วยเกิดตามจุดมุ่งหมายของการออกแบบที่กำหนดไว้ การพิจารณาความ เหมาะสมของรูปแบบต้องประเมินทุกองค์ประกอบและนำสิ่งที่บกพร่องมาปรับปรุง เพื่อให้ รูปแบบ มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยที่ เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบของอารีรักษ์ มีแจ้ง (2547 : 64-66), พรพรรณ พิงประยูร พงศ์ (2547 : บทคัดย่อ) ซึ่งมีขั้นตอนการพัฒนาเป็นงานวิจัย และพัฒนา 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การพัฒนารูปแบบ 3) นำไปใช้ และ 4) การประเมินผล และ ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ดังนั้นรูปแบบที่พัฒนาขึ้นจึง มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้องค์ประกอบต่าง ๆ ของรูปแบบมีความเหมาะสม สอดคล้องกันทุกองค์ประกอบสามารถนำรูปแบบนี้ไปใช้ในการมีส่วนร่วมของชุมชนในการ จัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ผลจากการทดลองและพัฒนารูปแบบและวิธีการมีส่วนร่วมในการจัด การศึกษา ได้พัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ และ ผลจากการประชุมปรึกษาหารือก่อนและหลังการประชุมปรึกษาหารือกันไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งมีผลจากการประเมินผลก่อน และหลังดำเนินการ พัฒนารูปแบบและวิธีการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พบว่า หลังการดำเนินการอยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$) สูงกว่าก่อนดำเนินการ ($\bar{X} = 4.23$) และการทดลองใช้รูปแบบ และวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล 1 “บุรุษราษฎร์ ตรีศูณวิทยา” ได้มีการนำรูปแบบการประชุมปรึกษาหารือไปใช้ในการดำเนินงานให้แก่ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และนักเรียน และผลการเปรียบเทียบการทดลอง ก่อน-หลังการประชุมปรึกษาหารือ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาได้นำหลักการและรูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนใน การจัดการศึกษาไปทดลองใช้และนำไปใช้หลังจากการประชุมปรึกษาหารือแล้ว และการ นำรูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทำให้ชุมชนได้เข้าใจถึงบทบาทของตนเองใน การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกับสถานศึกษามากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ คำริ จันทะคีต (2549 : 75) ที่พบว่า ก่อนดำเนินการพัฒนา ชุมชนขาดการมีส่วนร่วมในการจัด กิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยขาดความตระหนักในการเข้ามามี ส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง หลังจกดำเนินการ ทำให้ชุมชนได้ตระหนักถึงการเข้ามามี ส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ มากขึ้น การปฏิบัติงานทำให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมใน การดำเนินงานด้วย ก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีต่อกันระหว่างชุมชนกับโรงเรียนได้เกิด ความสัมพันธ์อันแน่นแฟ้นต่อกัน การศึกษาดูงานทำให้ทุกคนได้มีความรู้ ความเข้าใจ

ได้รับประสบการณ์จริงในการประสานงานความร่วมมือกันดียิ่งขึ้น ก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างชุมชนกับโรงเรียนเป็นไปอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับงานวิจัยของประสิทธิ์ วิไลแก้ว (2550 : 72) ที่พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่ ไม่ตระหนักและเห็นความสำคัญ ไม่เข้าใจบทบาทของความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกับโรงเรียน ดังนั้นผู้ศึกษาค้นคว้าจึงจัดกิจกรรมพัฒนาความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในการจัดการศึกษา โดยใช้การวิจัยในวงรอบที่ 1 จัดการประชุมแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนา (AIC) และการศึกษาดูงาน โดยการจัดกิจกรรมครั้งนี้ทำให้เกิดความร่วมมือ 5 กิจกรรมได้แก่ กิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน กิจกรรมเสียงตามสาย กิจกรรมทำเอกสารประชาสัมพันธ์ กิจกรรมร่วมกิจกรรมชุมชน และกิจกรรม วันรักโรงเรียน พบว่า การพัฒนาด้านผู้บริหารด้านความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในการร่วมกันจัดการศึกษาได้รับความร่วมมือในระดับพอใช้ ด้านมีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจให้บุคลากรในสถานศึกษาและเห็นความสำคัญร่วมกันได้รับความร่วมมือ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทองพิง ทานประสิทธิ์ (2552 : 86) พบว่า ผลการพัฒนาการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ทำให้ชุมชนมีความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองในการจัดการศึกษา มีเจตคติ ที่ศรัทธาที่ดีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนและให้ความร่วมมือสนับสนุนกิจกรรมของทางโรงเรียนเป็นอย่างดี

4. จากผลการวิจัย พบว่า การประเมินความพึงพอใจและปรับปรุงแก้ไขรูปแบบใช้รูปแบบและวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล 1 “บุรียราชภัฏรัตนวิทยา” ปรากฏว่า ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และนักเรียนมีความพึงพอใจโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$) อาจเป็นเพราะว่า รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา มีกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความร่วมมือกันจากการประชุมปรึกษาหารือ ทำให้ชุมชนได้เกิดความเข้าใจในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น ทำให้ชุมชนได้เกิด ความพึงพอใจในรูปแบบและวิธีการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สอดคล้องกับทฤษฎีของ สุรางค์ โค้วตระกูล (2541 : 325) ได้เสนอทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ (Hierarchy of Needs) นับเป็นทฤษฎีหนึ่งที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง ซึ่งอยู่บนสมมติฐานที่ว่ามนุษย์เราต้องมีความต้องการอยู่เสมอไม่มีวันสิ้นสุด เมื่อความต้องการได้รับการตอบสนองหรือพึงพอใจอย่างใดอย่างหนึ่งแล้ว ความต้องการสิ่งอื่น ๆ ก็จะเกิดขึ้นมาอีกความต้องการของคนเราจะซ้ำซ้อนกันความต้องการอย่างหนึ่งอาจจะไม่ทันหมดไป ความต้องการอีกอย่างหนึ่งอาจเกิดขึ้นได้ทำให้ชุมชนได้เกิดความร่วมมืออันเกิดจากการเข้าใจถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดการศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมัศรยศกระโทก (2553 : 93-94) ที่พบว่า หลังการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านโคกเสี้ยว คณะกรรมการสถานศึกษาขั้น

พื้นฐาน ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง องค์กรบริหารส่วนตำบล ชุมชน องค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง มีความกระตือรือร้นที่จะเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการจัดการศึกษาแก่บุตรหลานมากขึ้น มีการเสียสละทรัพย์สิน เวลาแรงงาน สิ่งของและเทคโนโลยี มาสนับสนุนการจัดการศึกษา ในโรงเรียน ตลอดจนประสานความร่วมมือจากภูมิปัญญาท้องถิ่นสาขาความรู้ต่าง ๆ เพื่อเข้ามาร่วมจัดกิจกรรมการเรียนรู้และระดมทรัพยากรจากภายนอกท้องถิ่นเข้ามาพัฒนา การศึกษาของโรงเรียน ทั้งที่เป็นตัวเงินและที่ไม่ใช่ตัวเงินได้เป็นจำนวนมาก นำมาใช้ ประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนได้อย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับงานวิจัย ของ ดำริ จันทะคัด (2549 : 75) ที่พบว่า การจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารของ โรงเรียน ทำให้ชุมชนได้ตระหนักถึงการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ มากขึ้น การปฏิบัติงานทำให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้วย ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ อันดีต่อกันระหว่างชุมชนกับโรงเรียนได้เกิดความสัมพันธ์อันแน่นแฟ้นต่อกัน มีความตั้งใจ ในการดำเนินงานร่วมกันสร้างความสามัคคีต่อกัน และก่อให้เกิดความร่วมมือที่ดีต่อกัน เป็นผลส่งให้ความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับโรงเรียนดียิ่งขึ้น ทำให้เกิดการพัฒนาร่วมกัน ร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย และสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ทองพิง ทานประสิทธิ์ (2552 : 86) ที่พบว่า ผลการพัฒนาการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ทำให้ชุมชน มีความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองในการ จัดการศึกษา มีเจตคติ ทศนคติที่ดีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนและให้ความร่วมมือ สนับสนุนกิจกรรมของทางโรงเรียนเป็นอย่างดี สิ่งเหล่านี้อาจเกิดจากการประชาสัมพันธ์จึง ทำให้ชุมชนและสถานศึกษาเกิดความเข้าใจในการมีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- ชัชวาล ศิริกุล. (2551). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน กระบวนการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 3.วิทยานิพนธ์ ค.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ดำริ จันทะคัด. (2549). การพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน บึงไชตถนนสวนวิทยา อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์. การศึกษาค้นคว้า อิศระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทองพิง ทานประสิทธิ์. (2552). การพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา โรงเรียนบ้านหัวหนอง อำเภอกุฉีเยว จังหวัดชัยภูมิ. การศึกษาค้นคว้าอิศระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ประสิทธิ์ วิลแก้ว. (2550). **การพัฒนาความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในด้าน การจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านหนองเม็ก อำเภอนาเชือก จังหวัด มหาสารคาม. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.**
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2553). **วิธีวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. นครปฐม : โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.**
- รุจโรจน์ แก้วอุไร. (2550). **การวิจัยและพัฒนา (Research and Development) สืบค้นเมื่อวันที่ 25 มกราคม 2550, แหล่งที่มา [http://www.edu.nu.ac.th/techno/rujroadk/research&development. pdf.](http://www.edu.nu.ac.th/techno/rujroadk/research&development.pdf)**
- วันชัย อารีราษฎร์. (2550). **การดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม**
- สมิคร ยศกระโทก. (2553). **การพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการระดมทรัพยากร เพื่อการจัดการศึกษา โรงเรียนบ้านโคกเสี้ยว อำเภอกง จังหวัด นครราชสีมา. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.**
- สุรางค์ ไคว่ตระกูล. (2544). **จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ด้านสุนทรภาพพิมพ์.**
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). **คู่มือการปฏิบัติงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.**
- อมรวิรัช นาครทรรพ. (2541). **ความจริงของแผ่นดิน. กรุงเทพฯ : फिल्मโปรดเซส.**
- อารีรักษ์ มีแจ้ง. (2547). **การพัฒนารูปแบบการสอนกลวิธีการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้ หลักการเรียนรู้แบบร่วมงานเพื่อส่งเสริมผลการเรียนรู้การอ่านสำหรับนิสิต นักศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**
- อุทร ก้อนสมบัติ. (2544). **การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดน่าน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. อุดรดิตต์ : สถาบัน ราชภัฏอุดรดิตต์.**